

Kan de collectievorming in uw bibliotheek beter?

Paul Wouters, OB Turnhout en Jan Collet, OB Kalmthout

Collectievorming hoe gaat dat eigenlijk in zijn werk? Is er een algemene en aanvaarde visie op collectievorming en is het toegestaan daar van af te wijken? META peilde bij twee bibliothecarissen naar hun ervaring en visie.

OB TURNHOUT

“De collectievorming in onze bibliotheek verloopt momenteel nog verre van ideaal. Zichtzendingen vormen vooral voor non-fictie en jeugd nog steeds de basis voor het aankoopbeleid. Niet erg wanneer deze zendingen zouden gebaseerd zijn op door ons opgegeven criteria, maar jammer genoeg is het grotendeels de keuze van de leverancier die de inhoud bepaalt. Op termijn wil ik de zichtzendingen sterk terugsnijden en moeten de collectievormers zich vroeger en via andere kanalen informeren. Aanschafinformatie (AI's) van NBD/Biblion is ook al jaren een belangrijke informatiebron. De AI's hebben toch ook een aantal minpunten: de abonnementen zijn duur, de recensies verschijnen laat en ze zijn erg Nederlands getint. Daarom worden vanaf 2012 de abonnementen stopgezet en moeten de collectievormers andere bronnen aanboren. Internet vormt nu reeds een belangrijke informatiebron en aangevuld met uitgeverscatalogi, (online) aankooplijsten van boekhandels en recensies in vakbladen en pers moet dit voor een vakbekwame collectievormer voldoende materiaal bieden om een aanvaardbare en kwaliteitsvolle selectie te maken.

Uiteindelijk zou ik graag een collectief aankoopplatform van de grond zien komen waarbij via centrale aankoop en verwerking het grootste gedeelte van de collectie via standing orders geleverd wordt. Het door onze bibliotheek opgestarte sprinterproject is hiervan een minimale voorloper. Om op dergelijke manier aan collectievorming te doen, is een degelijk collectiemanagement een conditio sine qua non. En ook daarin schiet onze bibliotheek nu tekort. Selectie en aankoop zijn nog te veel gebaseerd op

nattevingerwerk en 'ervaring' en te weinig op collectiegebruik en lenersvraag. De introductie van collectiemanagement-tools staat dan ook hoog op het verlanglijstje.

“SELECTIE EN AANKOOP ZIJN NOG TE VEEL GEBASEERD OP NATTEVINGERWERK EN 'ERVARING' EN VEEL TE WEINIG OP COLLECTIEGEBRUIK EN LENERSVRAAG.”

Collectiebeleid is ook wieden. Alhoewel onze collectie de laatste jaren flink is teruggesnoeid (door plaatsgebrek en lage uitleenfrequenties) valt op dit vlak nog heel wat winst te halen. Nog te vaak verdwijnen aanwinsten na één uitleenbeurt tussen de rijen oudere materialen. Ik ben overtuigd dat met een kleiner aanbod, beter ontsloten en gepresenteerd, we betere resultaten kunnen behalen.”

OB KALMTHOUT

“Ook in Kalmthout is er een kloof tussen wens en werkelijkheid. Uiteraard zouden we graag aan de slag willen met al die mooie tools die de sector de laatste jaren omarmd heeft, maar andere projecten hadden voorrang, zoals de herinrichting van onze bibliotheek. Onze manier om naar de collectie te kijken is al wel grondig gewijzigd. Niet door moeilijke

concepten met dure woorden, maar door eenvoudige uitgangspunten. We besteden veel tijd aan het saneren van de collectie. We willen een kleine maar performante collectie. Jaarlijks wordt de hele collectie onder de loep genomen en wordt er gekeken of een titel genoeg rendert, in vergelijking met andere titels uit hetzelfde collectieonderdeel. Zo vermijden we 'dood hout' op de planken. Maar zo vermijden we ook om appels met peren te vergelijken, want elk collectieonderdeel wordt an sich bekeken. En doordat dit gebeurt door collectieverantwoordelijken met voldoende vakkennis en een pragmatische ingesteldheid, staan we garant voor kwaliteit en vermijden we vervlakking.

Wat heeft saneren met selectie te maken? Door goed te kijken naar titels die het in onze bibliotheek niet goed doen, scherpen we onze blik voor wat we wel nodig hebben. We willen meer dan een 'goed boek', we willen een 'goed boek voor Kalmthout', titels waar ons publiek op zit te wachten. We willen meer met minder. Met succes blijkt, want onze collectie hoort bij de twintig best gebruikte bibliotheekcollecties, volgens Bibnet (visietekst Collectiebeheer vanuit centraal perspectief).

“IK HUIVER VOOR DENKPISTES WAARBIJ KLEINE BIBLIOTHEKEN ZOALS DE ONZE ENKEL 'BOEKEN VAN DE HOOGSTE KWALITEIT' Zouden TOEBEDEELD KRIJGEN.”

Ook ik supporter voor vormen van centraal selecteren, waarmee Bibnet momenteel experimenteert. Het systeem van standing orders moet nog uitgebreid worden. Maar ik huiver voor denkpijsten waarbij kleine bibliotheken zoals de onze enkel 'boeken van de hoogste kwaliteit' zouden toebedeeld krijgen, zoals te lezen valt in het voorstel van Vlabin voor bestelsuggesties van jeugdboeken. Enkel literaire boeken voor kleine bibliotheken? Dan zijn we terug bij de aanbodgerichte bibliotheek. En wie wil dat nog?” ■

Foto: Birgit Reynders.